

Nordmenn dobler svenskernes strømforbruk

Av Fagrådgiver energi, Liv Thoring

Norske husholdninger hadde nesten dobbelt så høyt strømforbruk som svenske i 2009. Samtidig viser en beregning Framtiden i våre hender har gjort at bare 0,6 prosent av husholdningene har fått støtte til energisparingstiltak fra ENOVA. For å redusere det private strømforbruket betydelig må ENOVAs støtteordninger forbedres kraftig.

Land	Tot. privat el-forbruk i 2009	Antall husholdn. 2009	Forbruk per husholdning
Norge	36 358 000 000 kWh	2 156 766	16 858 kWh
Sverige	42 300 000 000 kWh	4 437 000	9 534 kWh
Diff.			7 324 kWh

Elektrisitetsforbruk i husholdninger og fritidshus i 2009 var på 36 358 GWh.¹ I 2009 var antall husholdninger her i landet på 2 156 766² - (2,2 personer per husholdning).³ 36 358 GWh = 36 358 000 000 kWh, noe som tilsvarer et gjennomsnittlig års forbruk per husholdning på 16 858 kWh.⁴

Elektrisitetsforbruk i bosteder og annet (hushåll) i 2009 var på 152,3 PJ i 2009⁵ = 42,30 TWh = 42 300 GWh = 42 300 000 000 kWh. I Sverige var det 4 437 000⁶ husholdninger i 2009, noe som gir et gjennomsnittlig forbruk på 9 534 kWh.

Norsk strømforbruk går i hovedsak til oppvarming

¹ Energiforbruk i husholdninger og fritidshus. 1990-2009. GWh. <http://www.ssb.no/emner/01/03/10/energiregn/tab-2010-11-25-20.html>

² SSB: <http://www.ssb.no/emner/01/03/10/energiregn/tab-2010-11-25-20.html>

³ SSB: <http://www.ssb.no/familie/tab-2010-04-08-02.html>

⁴ Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK): <http://www.lundogco.no/no/LVK/Innhold/Sentrale-begreper/KWh-GWh-og-TWh/>

1 kWh - En kilowatttime er like mye energi som brukes når en vifteovn på 1.000 watt står på i en time. Et gjennomsnittlig energiforbruk i et vanlig bolighus regnes å være rundt 25.000 kilowattimer i året. Det er lavere i leiligheter.

⁵ Statistiska Centralbyrån, Sveriges officiella Statistik (SCB): http://www.scb.se/Statistik/EN/EN0202/200910/EN0202_200910_SM_EN20SM1004.pdf side 7.

⁶ SCB: <http://www.ssd.scb.se/databaser/makro/Visavar.asp?yp=tansss&xu=C9233001&omradekod=HE&huvudtabell=HushallStorlek&omradetext=Hush%E5llens+ekonomi&tabelltext=Hush%E5ll+%28HEK%29+f%F6rdelade+efter+hush%E5llstorlek+och+boendeform%2E+Urvalsunders%F6kning%2C+se+fotnoter%2E+%C5r&preskat=O&prodid=HE0103&deltabell=&deltabellnamn=Hush%E5ll+%28HEK%29+f%F6rdelade+efter+hush%E5llstorlek+och+boendeform%2E+Urvalsunders%F6kning%2C+se+fotnoter%2E+%C5r&innehall=Fel margAndel&starttid=2006&stopptid=2009&Fromwhere=M&lang=1&langdb=1>

I følge Sintef går 80 prosent av strømforbruket i norske hus til oppvarming og varmtvann.⁷ ENOVA oppgir 2/3 til oppvarming.⁸

Felles nordisk strømmarked

I avisene debatteres det heftig om kraftkrise, og husholdningenes totale pris for strøm, nettleie og avgifter var i gjennomsnitt 100,6 øre/kWh i midten av 4. kvartal 2010. Det er 23 prosent høyere enn i samme periode året før.⁹ Kraftprisene i Norge har tradisjonelt vært langt lavere enn i våre naboland. Ser vi på eldre statistikk, har forholdet vært dobbel pris i Sverige kontra Norge.¹⁰ Det har blant annet gjort investeringer i energisparing og nye fornybare energikilder mindre lønnsomme.

Norske og svenske strømpriser er i ferd med å jamne seg ut, fordi vi nærmer oss målet om et felles nordisk strømmarked. Norske priser påvirkes bl.a. nå av at store mengder kjernekraft var ute av drift pga. langvarige revisjoner av svenske kjernekraftverk.¹¹ Den nye loven om el-sertifikater vil påskynde en tilnærming i prisene,¹² og spesielt lav vannstand gjør at prisene denne vintersesongen er ekstra høye. Målet er at innen 2015 skal nordiske leverandører kunne tilby elektrisitet til forbrukerne i alle land i Norden på like vilkår.¹³ Strømprisene kommer til å forbli høye. Strøm er dessuten en energi som ikke bør brukes til oppvarming men bare være supplerende oppvarmingskilde. Det er derfor viktig at norske forbrukere tenker alternative oppvarmingssystemer som pelletskamin, varmepumpe og solvarme, og at politikerne legger bedre til rette for at oppvarming kan basere seg på andre kilder enn strøm.

Under en prosent har mottatt ENOVA støtte

I følge ENOVA, har ca. 13.000 husstander mottatt støtte siden ordningen trådte i kraft i 2006.¹⁴ Det utgjør bare 0,6 prosent av norske husstander. Av de som søkte økonomisk støtte har i tillegg bare en av tre fått godkjent søknaden sin og mottatt støtte til ENØK-tiltak.¹⁵ Resten har fått avslag eller har ikke greid å benytte seg av tildelingen. Mange ønsker å endre avhengigheten av strøm, men støtten er for liten i forhold til kostnadene ved å installere strømparetiltak. Tilbakemeldinger fra mange av medlemmene i Huseiernes landsforening er at få søker, fordi de vet at det er lite å hente i støtte.¹⁶

Stor interesse for varmepumper

⁷ Sintef:

<http://www.sintef.no/upload/Energiforskning/Nyhetsbrev/Ny%20kunnskap%20om%20fordeling%20av%20str%C3%B8mforbruket.pdf>

⁸ ENOVA: <http://www.enova.no/file.axd?fileID=908>

⁹ SSB: <http://www.ssb.no/emner/10/08/10/elkraftpris/>

¹⁰ SSB: <http://www.ssb.no/samfunnsspeilet/utg/200804/10/tab-2008-10-08-01.html>

¹¹ SSB: <http://www.ssb.no/emner/10/08/10/elkraftpris/>

¹² OED 08.12.2010: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/oed/aktuelt/nyheter/2010/lov-om-elsertifikater-pa-horing.html?id=627393> "En del av den sertifikatberettigede produksjonen av ny fornybar kraft i Norge vil komme fra vannkraft. Vannkraftverk vil normalt ha betydelig lavere utbyggingskostnad enn vindkraftverk, og mange vannkraftprosjekter vil være lønnsomme også uten inntekter fra elsertifikatene. Elsertifikatmarkedet vil stimulere til vindkraftutbygging, og dette vil være avgjørende for prissettingen av elsertifikater. Kilde: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/regpubl/prop/2010-2011/prop-1-ls-20102011/3/3/5.html?id=618423>

¹³ <http://www.elektronett.no/default.asp?menu=2&id=1561>

¹⁴ ENOVA <http://hjemme.enova.no/sitepageview.aspx?articleID=3948>

¹⁵ ENOVA <http://hjemme.enova.no/sitepageview.aspx?articleID=3948>

¹⁶ Huseiernes landsforening: <http://www.huseierne.no/Om-Huseiernes-Landsforbund/Til-pressen/Pressemeldinger/Huseiernes-Landsforbund-kr ver--Energimerking-ma-folges-opp-med-stotteordninger/>

Til gjengjeld melder varmepumpebransjen at det til sammen er installert om lag 500 000 varmepumper,¹⁷ noe som skulle tilsi at bortimot hver 4. husstand nå har varmepumpe. Enova støtter ikke luft til luft-varmepumper som de fleste av disse er, så dette viser at motivasjonen er stor for strømsparende tiltak.

Hvor mye sparer husholdningene?

De husholdningene som har mottatt støtte fra ENOVA har spart inn mellom 3.000 og 10.000 kWh i årlig forbruk avhengig av ENØK-tiltak.¹⁸ Flere undersøkelser viser at f.eks en varmepumpe vil kunne gi netto innsparinger på mellom 4 000 og 10 000 kWh.¹⁹ Det er med andre ord snakk om et enormt potensiale for strømsparing. Ved installasjon av et solvarmeanlegg vil man anslagsvis kunne spare mellom 2 500 og 10 000 kWh per år avhengig av størrelsen på anlegget.²⁰

Eks.: Hvis halvparten av landets husstander kjøper varmepumpe, eller sparer tilsvarende mengde strøm som en varmepumpe utgjør, ved for eksempel å installere et solvarmeanlegg eller en pelletsovn, og vi gir et anslag for strømsparing på 25 prosent av gjennomsnittlig forbruk per husstand.²¹ Vil dette redusere det årlige forbruket med 4 544 750 000 kWh per år, noe som tilsvarer nesten 7 Alta kraftverk.²²

ENOVAs budsjetter må økes

ENOVA har så små budsjetter at støtten bare kan fordeles på noen få prosent av landets husstander. ENOVA-støtten til den enkelte husholdning må i tillegg økes betydelig, for at husstandene skal se nytten av i det hele tatt å søke. Tilskuddsordningen for husholdninger økte riktignok fra 40 millioner kroner til 110 millioner kroner i 2011.²³ Denne ekstraordinære bevilgningen er spesielt rettet mot tiltak som begrenser avhengigheten av strøm til oppvarming. Dette er en begynnelse, og viser økt politisk vilje og forståelse for at økonomisk støtte er viktig for å få til redusert strømforbruk. Foreløpig har ikke ENOVA sagt noe om at satsingen vil gi økt støtte til den enkelte husholdning eller om det vil gis støtte til flere husstander.

Framtiden i våre hender mener

- **ENOVAs budsjett for støtte til privathusholdninger må økes fra 110 millioner i 2011 til 1,6 milliarder i 2012.**

Dette kan gjøres ved at påslaget på nett-tariffen økes fra 1 øre/kWh til 3 øre/kWh. Dette vil utgjøre ca. 40 kroner per måned for en gjennomsnittlig husholdning.²⁴

- **Satsene på støttebeløpene som utbetales til forbrukerne må oppjusteres kraftig for at den enkelte skal finne det hensiktsmessig å søke støtte.**

ENOVA-støtten til installering av solvarmeanlegg, pelleskaminer, pelleskjeler, varmepumper og andre tiltak som inngår i ordningen må økes fra 20 prosent til halvparten av investeringskostnadene. I tillegg må øvre grense fjernes.

¹⁷ <http://www.na24.no/article2841830.ece>

¹⁸ ENOVA <http://hjemme.enova.no/sitepageview.aspx?articleID=3948>

¹⁹ <http://www.dinside.no/826888/varmepumpe-hva-sparer-du>

²⁰ FIVH: Stort potensiale for solenergi, <http://www.framtiden.no/200905252586/arbeidsnotater/energi/stort-potensiale-for-solenergi.html> Vedlegg 4.

²¹ Det vil si: 4 215 kWh på hver husstand.

²² Wikipedia: Alta-kraftverket produserer årlig – 655 GWh. = 655 000 000 kWh.

²³ Regjeringen.no: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/oed/pressesenter/pressemeldinger/2010/regjeringen-okertilskuddsordningen-for-.html?id=629412>

²⁴ Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering bidrar til å finansiere Enovas arbeid. Avkastningen av Grunnfondet gir estimert en utbetaling på om lag 1 mrd. kroner i 2011. Enovas satsing finansieres også ved et påslag på nett-tariffen på 1 øre/kWh som forventes å gi en inntekt på om lag 760 mill. kroner i 2011 i følge Nasjonalbudsjettet for 2011: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/regpubl/stmeld/2010-2011/meld-st-1-20102011/7.html?id=616542>

Boligareal er en viktig faktor

Det må også legges til at det er mye strøm å spare på å bo på litt færre kvadratmeter. Ifølge Statistisk sentralbyrå bruker vi nordmenn i gjennomsnitt 225 kWh energi for hver kvadratmeter bolig. Velger du å bo i en enebolig på 130 kvm fremfor 180 kvm, vil du spare over 11.000 kWh energi hvert år. Tenker vi så at en bolig har en levetid på rundt 50 år, vil din beslutning bety at du over tid sparer rundt en halv GWh.

Framtiden i våre hender råder forbrukerne:

Sparetips finner du her: [Spar strøm](#).²⁵

Tallforklaring:

1 kWh= 1000 watt effektuttak sammenhengende i én time

1 TWh= 1000 gigawatt-timer

1 TWh tilsvarer omtrent det årlige forbruket av elektrisk kraft for 6 0 000 norske husstander.

1 GWh = 1 000 000 kWh

²⁵ FIVHs notat om strømsparing: <http://www.framtiden.no/201012033060/gjor-noe/hverdagstips/spar-strom.html>